

RESSENYA A MAITE SIMÓN (ED.), *CENT ANYS FENT LLIBRES. LA TRAJEKTÒRIA D'UNA EDITORIAL UNIVERSITÀRIA. PUV, 1920-2020*. VALÈNCIA: PUBLICACIONS DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA, 2021.380 pp. ISBN: 978-84-9134-894-8

REVIEW TO MAITE SIMÓN (ED.), *CENT ANYS FENT LLIBRES. LA TRAJEKTÒRIA D'UNA EDITORIAL UNIVERSITÀRIA. PUV, 1920-2020*. VALÈNCIA: PUBLICACIONS DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA, 2021.380 pp. ISBN: 978-84-9134-894-8

JAUME LLAMBRICH I BRULL
jaume.llambrich@urv.cat

Universitat Rovira i Virgili

És una bona notícia que l'editorial de la Universitat de València haja fet cent anys. Primer, pel que significa aquesta persistència en el temps per a la recerca feta a casa nostra pels nostres investigadors i la seva difusió a la societat. Però també perquè l'efemèride de la seva primera publicació ha esperonat l'edició d'un volum que va molt més enllà de la senzilla (i sempre necessària) celebració d'una història d'èxit que compta ja amb cent anys.

L'embrió de Publicacions de la Universitat de València (PUV) va ser el primer número de la revista *Anales de la Universidad de Valencia*, amb la Junta del Patronat amb funcions d'un consell editorial tal com el coneixem actualment. Ho explica Antoni Furió (pp. 27-161) en una imprescindible

primera part del volum, on s'hi conjuga l'ofici d'historiador amb el de director d'un servei editorial universitari. Des d'aquesta perspectiva singularment privilegiada, Furió ens acosta a la història del llibre en la institució (només vint-i-cinc anys separen la fundació de la universitat de l'arribada de l'invent de Guttenberg a la ciutat). I no només podem resseguir l'evolució i els protagonistes de l'activitat editorial des de l'edat mitjana fins a l'actualitat a la ciutat de València o a la seva universitat, sinó que també hi trobem una radiografia de l'activitat pròpiament dita, dels pressupostos, dels títols, de les col·leccions que donen forma al catàleg i de la funció i sentit d'un servei de publicacions. Un brillant estudi, de referència obligada a partir d'ara, que reflexiona sobre la importància per a la universitat de la transferència del coneixement en l'àmbit social i cultural, i com l'edició n'ha estat i continua sent un dels principals instruments per al seu acompliment.

Seguit d'aquest pòrtic ens trobem amb dos apartats que, feliçment per a nosaltres, van molt més enllà del que seria raonablement necessari si només es tractés de la celebració d'un aniversari. Maite Simón, editora de PUV, enceta l'apartat «La cuina dels llibres» (pp. 162-253), explicant-nos què significa l'ofici d'editar llibres, i més concretament els llibres universitaris, una adjectivació imprescindible que cal tindre en compte ja que la transformació de l'original a llibre requereix d'uns coneixements específics i d'una metodologia rigorosa en el treball del dia a dia que té com a objectiu darrer la qualitat tant en el contingut com en la forma. Per això, en aquest mateix apartat, David Lluch ens parla de la correcció dels textos; Martí Domínguez conversa amb Josep Palàcios sobre la importància dels llibres ben fets (és a dir, ben editats); Pau Viciano i Gustau Muñoz posen l'accent en el que significa el concepte 'col·lecció' per a una editorial, tant per la seva configuració com per les autories que el conformen; Vicent Olmos ens descobreix les coedicions, una fórmula que reparteix els esforços i multiplica la projecció; i Juan Pérez Moreno ens obre les pàgines a l'edició digital, un futur que ja és present.

«La revolució editorial» (pp. 254-354) és la tercera part del volum iniciada per Jose Luis Canet, director de PUV de 2011 a 2020. Com no podia ser d'altra manera ens explica què ha representat l'eclosió del món digital a l'edició universitària, sobretot pels canvis de paradigma en la difusió dels llibres i revistes, tant pel que fa als canals com als formats, uns reptes tecnològics que han servit per consolidar els objectius de transmissió universal del coneixement molt més enllà del que mai ens hauríem imaginat. Però aquesta *revolució* quedaria coixa si només tinguéssim en compte la faceta digital. La revolució que ha dut a terme Publicacions de la Universitat de València dibuixa una editorial potent, innovadora, internacional, però arrelada al territori i als seus ciutadans. I aquest projecte ambiciós ha estat possible gràcies a la vocació de servei públic de la universitat. Lluís Miró detalla la moderna gestió editorial que duen a terme actualment; Amparo Jesús-Maria Romero detalla com la comercialització i difusió del llibre universitari tant a llibreries com a fires és una peça clau per arribar a tots els públics; Javier Crespo i Ana Isabel Poves ens parlen de la Llibreria de la Universitat, un projecte que fa present els llibres universitaris a la ciutat tots dies de l'any; Maite Simón incardina PUV en l'ecosistema editorial, tant l'estatal com el del nostre país, unes aliances sectorials d'extrema importància, imprescindibles per a assolir una major projecció i potència.

Finalment, pren la paraula Ana Isabel González, presidenta de la Unió d'Editorials Universitàries Espanyoles, que fa un repàs als criteris que serveixen per avaluar i mesurar la qualitat de l'edició acadèmica en un àmbit extremadament competitiu i internacionalitzat com és el de la ciència.

Si bé contingut del volum, les diferents anàlisis i punts de vista exposats, ja son per si mateixos constitutius d'una obra excepcional, és just i necessari tindre en compte la *totalitat* del conjunt, tant el fons com la forma. A l'inici, la salutació de la rectora, Maria Vicente Mestre, i la presentació de la directora, Teresa Ferrer, que no se n'està d'avançar les grans línies de futur, no només de PUV sinó del conjunt de l'edició universitària: les aliances editorials, la digitalització, l'accés obert i la creació de nous lectors. Al final els apèndixs, l'índex onomàstic, el colofó, i a tot arreu l'extremada cura en les cites i les referències bibliogràfiques, el format del llibre, les guardes, la mida de la caixa de text amb marges generosos, les portadelles, la tria de la tipografia emprada en totes i cadascuna de les funcions del text, la disposició i la qualitat de la reproducció de les il·lustracions, el paper, etc. Totes les parts i els detalls més minuciosos són un exemple diàfan del que ha de ser la qualitat en l'edició, que ens encamina a fruit d'una lectura amena pàgina rere pàgina. I tot això és possible gràcies als autors i als professionals de primer ordre que l'han dut a bon port, i de la mestria de la seva curadora, Maite Simón, a l'hora de triar i cuinar els diferents ingredients que el componen.

L'ofici d'editar implica artesania i tècnica. Però l'ofici d'editar llibres en una universitat pública implica molt més que això. Cal comptar amb consells editorials, revisar a consciència i objectivament la investigació que es publica, assegurar-se que els mitjans de producció i de difusió siguin els més moderns i eficients i, alhora, cal vetllar per tot el que obliga la nostra tradició de cultura escrita. El catàleg de títols de Publicacions de la Universitat de València n'és un destacat exemple, per això és la primera editorial universitària en el rànquing d'editorials privades i públiques de tot l'Estat, i segons l'*Scholarly Publishers Indicators* de 2018 se situa com la quinzena editorial de l'Estat en ciències socials i humanitats i la primera de les universitàries. Certifiquen aquest prestigi els nombrosos premis i reconeixements que ha rebut al llarg dels anys, tant als llibres (premis nacionals d'edició universitària de l'UNE i premis a l'edició universitària en català Joan Lluís Vives) com a les col·leccions (amb el segell de qualitat CEA-APQ) i a la mateixa editorial, amb la Distinció 9 d'Octubre de la Generalitat el 2021 com a colofó excepcional d'un reconeixement públic més que merescut.

Però, a banda de totes aquestes mencions, de tots els coneixements que aporta el volum (tant pel que fa a la seva vessant històrica com en l'estudi de l'edició pròpiament dit) *Cent anys fent llibres* és un sincer homenatge a totes les persones, tant investigadores com editores, que han construït al llarg dels anys un fons editorial de primer ordre i que l'han posat a l'abast de tota la societat, tant la valenciana com la de tot el món. I, en concret, cal fer menció especial al que significa aquesta tasca per a tots els parlants del domini lingüístic, de Salses a Guardamar i de Fraga a l'Alguer, ja que sense les extraordinàries aportacions editorials de Publicacions de la Universitat de València no es podria entendre ni la ciència ni la cultura ni el futur de tot un poble.